

Galesia adi letama

Pol na waikaiwama

¹ Taugu apasol Pol, uma letanama yà girugirumina ġaromie. Taugu nam banaga ti vineguna. Ibewa da Yesu Keriso be Tamanama Mamaitua taudi taugu a vineguna. Tauna vutuna natunama Yesu Keriso gurie be ya kawa midisuġu munaġena.

² Be dā banagama aitaugā ġarogue mate, tauma matabumai taumi ekalesia Galesia provins nopone matabumi kawai kaiwemina.

³ Tamadama Mamaitua be dā Badama Yesu Keriso adi raukivivere, be adi subama ġaromie e kenana. ⁴ Yesu tauna vutuna tubuġinama yai uta munaġe be dā gewagewama aubainama ya gurina. Tauna nama ya voiana da kupi dobune ei yawasanidana, baninama Tamadama Mamaitua nama na goanama. ⁵ Vutuna aubainama tauda matabuda isanama sibo tē kaisuġusuġu nonoġena, Inam riukaua!

Vari verenama tenaġa kavakava Keriso

⁶ Taugu è base kauemina da taumi waiġapa Mamaitua koya gose pore be waikatakatai tabudima kowai muriwatanedina. Yesu Keriso na raukiviveree Mamaitua ya vinemina da taumi na damma. Be yodi taumi ko miamia tautauriena. ⁷ Be waikatakatai tabudima matabudi kaiyovu. Be banaga ġesaudima Keriso varinama ta vitavitare di be ta tatai nuaraġeraġemina.

⁸ Be deḡoda taugu waikatakatai tabu è riuemina, bo anea marae i yovo be waikatakatai tabu i riuemina, nam maika noḡone è riuriuemina nama, naumeki da tauma tokare kovoḡa ka banavina gienae. ⁹ Yodi yà riu munaḡemina: Deḡoda taugu waikatakatai tabu è riuemina, bo anea marae i yovo be waikatakatai tabu i riuemina, nam maika noḡone koya paḡopaḡona nama, naumeki da tauma tokare kovoḡa ka banavina gienae.

¹⁰ Taumi uma riudima nema ko noḡonoḡota bakedi? Taugu banaga nuedima anisorudima aubainama nama è giu? Bo Mamaitua aniwai nuaverenama aubainama nama è giu? Taugu banaga yà gwayegwayemi, bo? Ibewa, taugu deḡoda banaga è gwayedina, naumeki da taugu tokare nam Keriso na taunoya.

Bada Pol ya vinena da tauna na apasolma

¹¹ Yau bana, taumi vari verenama yà rarau guguyena sibo koya katai kauena da inam nam banaga nuedie ti tubuḡina. ¹² Bo nam aitau ḡarone e paḡo bo i kataiguna. Ibewa da Yesu Keriso tauna vutuna ḡarogue ya maḡatara be yai kataiguna.

¹³ Taumi noḡone koya vaiegu da taugu Jius muridie è midì be Mamaitua na damma è rauraukivi gewegewedi be è rarau rubuna da sibo èi guri rovodina. ¹⁴ Taugu yatayataguma Jius adi tarawatuma matabudi è kitakita yaḡedi, be èwai muriwatana kauedina, nam yau kimtama banegidima ḡesaudima maika.

15-16 Be Mamaitua na ḡoane natunama ḡarogue yai maḡatarina raḡanine, taugu yau yawasanama è vitarena. Baninama muriḡa da è tubuḡana, Mamaitua na raukiviveree ya vineguna da taugu tauna riunama eteni ḡarodie yà rauguguyena. Be rauguguya aubainama taugu nam aïtau èi baḡana. ¹⁷ Be mate taugu nam e naḡo Jerusalemma be apasol dokedima èi baḡedina rauguguya aubainama. Ibewa da taugu didimaninama è naḡo ḡomana Areibia provinsne. Muriḡa da è munaḡana Damaskasma. ¹⁸ Be modi rabuiteḡa muridie è saḡa è naḡona Jerusalemma Pita kitanama aubainama da tauna sibo ya kataiegu be taugu tauna è kataiena. Be dabudine kè miana raḡan matabudi 15. ¹⁹ Inam dabudine nam aba apasolnama e banavina, be apasol Jeims taunaḡa è banavina, tauna vutuna Bada tasinama. ²⁰ Taugu Mamaitua matane aba yà riuriuemina, inam nam kaiyovu. ²¹ Muriḡa è naḡona Siriama be Silisiama. ²² Judia nopone Keriso na ekalesiama taudi taugu nam ti kataieguna. ²³ Be taudi variguḡa a vaie be a riuna, “Taugoma boni yai ḡavieda be ya raraukivi gewegewedana, tauna yodi waisumaḡa e rarau guguyena.” ²⁴ Inam vutuna aubainama taudi matabudi Mamaitua isanama a kaisuḡusuḡuna.

2

Apasol ḡesaudima Pol ai aninena

¹ Be modi 14 a kovikovina muridie taugu è saḡa è munaḡana Jerusalemma. Inam raḡanine Banabas be Taitos mate èi dokedina. ² Mamaitua ya

riueguna, vutuna aubainama dabudi è naḡona. Dabudine taugu babada taudiḡa mate kèi boru da aba eteni banegidima ḡarodie è rarau guguyedina, vutudi èi maḡataridina da babada sibo a kitana deḡoda inam naumeki bo ibewa. Taugu nama è voiana, baninama yau noyama nam sibo ya kavakava. ³ Be raḡanine taugu be yau varoroma Taitos mate tauma dabudine, be avedi da tauna nam Jius baneginama, be babada nam kopitom aubainama aba ti giuena Taitos ḡarone.

⁴ Inam kauinama ya tubuḡana, baninama Kuristen banegidima kaikaiyovudima a saḡa da ta kitana be tauma tarawatu nam kewai muriwatenena, baninama Keriso tarawatu na rewapanae, be ya kuvesimaina. Vutuna aubainama taudi babada a suramuedi be a riuna da Taitos sibo kopitom ya paḡona, baninama taudi a ḡoena da tarawatu sibo yai badedana. ⁵ Be tauma taudi adi giuma nam kei anina rubuedina, baninama tauma nam ka tainuarageraḡemi. Be taumi koya kataiena da waisumaḡe tokare Mamaitua ei yawasanidana, be nam tarawatue.

⁶ Be taugu aba ḡaromie è rarau guguyena, apasol dosidima ai aninena, be nam aba ḡesaunama ti vatona. Be taugu nam ama siesievina taudi babada dosidi bo nam dosidi. Baninama Mamaitua matane tauda matabuda teneteneḡidama. Tauna nam tubuḡe ima kitakita wairuvana, ibewa da nopoe. ⁷ Vutuna aubainama apasol taudi nam aba ḡesaunama ti vatona, baninama taudi yodi a kataiena da Mamaitua ya riuporeguna eteni ḡarodie yà rauguguyana aubainama, maika Pita ya riuporena da Jius ḡarodie vari

verenama e rarau guguyena. ⁸ Be Mamaitua Pita rewapana ya ute da Jius ġarodie e rarau guguyana, be nama Mamaitua taugu rewapana ya utegu da eteni ġarodie yà rarau guguyana. ⁹ Be ekalesia babadidima Jeims, Pita be Jon taudi a kita da Mamaitua na waiaianama ġarogue ya yovoyovona. Vutuna aubainama taudi ai kaiwemai be ai anina da taugu be Banabas sibo kè rauguguya naġona eteni ġarodie, be taudi sibo Jius ġarodiġa a rauguguya naġona. ¹⁰ Taudi yaba tenaġa a riuemaina da nam sibo nuamaima ya koa. Inam ekalesia waikaruwaġewaġedima Jerusalemna sibo kè sagudina. Be taugu inam yabanama raġan matabuna yau kaba voiemna.

Pol Pita ya riumataiena

¹¹ Pita Antiokma vakitaguma aubainama ya tavana. Dabudine taugu è riumatai ġomena, baninama tauna ya voia waigewana aubainama. ¹² Muriġa da Jeims na banagama a tavana Antiokma, dabudine Pita tarawatu nam i muriwatanena, be raġan matabuna eteni banegidima mate a mia gogona be a kanikanina. Be Jeims banegidima a tavatavana raġanine, Pita ya naira be eteni ya gosedi da ġavoe ya mia be ya kanikanina Jius tarawatunama e riuruna ruvane. Umanama ya voiena, baninama Pita kopitom banegidima ya nairedina. ¹³ Pita na voia waigewama aubainama tauwai sumaġa ġesaudima mate ai kaikaiyovu be Pita awai muriwatanena, be Banabas mate taudi yai muriwatanedina.

¹⁴ Taugu yà kitana be taudi vari verenama nam tiwai muriwatana kauena, dabudine taugu patara matedie Pita è riumatai be è riuena, “Tam Jius banegimma be eteni adi yawasanae kwa miamiana. Be yodi aba aubaina eteni banegidima kwa riuriuedi da taudi Jius adi tarawatuma tai muriwatanedi?” ¹⁵ Tauda tè tubuḡana Jius banegidama, be nam eteni, gewagewa tauvoied-ima. ¹⁶ Be tauda tè kataiena da banaga tarawatue taudi tokare nam yawasana ta banavi, ibewa da waisumaḡa Yesu Kerisoe tokare yawasana tà banavina. Vutuna aubainama tauda mate Keriso tàwai sumaḡena da taune tauda yawasana tà banavina, be nam tarawatue. Baninama tarawatue tauda tokare nam yawasana tà banavi.

¹⁷ Deḡoda tauda tarawatu tà gose be Kerisoe yawasana tà wanena, inam Jius banegidima matedie anikitanama kabe maika Kerisoe gewagewa tè voivoie. Yodi nemanama? Keriso gewagewa ewai anine, bo? Ibewa da ibewa ḡoma! ¹⁸ Tauda tarawatue nam yawasana te banavina, vutuna aubainama tauda tarawatu tè gose be Keriso taunaḡa tàwai muriwatanena. Be deḡoda yodi tarawatu tàì muriwatana munaḡena, inam vutuna gewagewa tà voivoiena. ¹⁹ Be tarawatu ya voiegu da taugu è gurina. Be yodi taugu tarawatu è guri porena, vutuna aubainama tarawatu na rewapanama ḡarogue nam ima kenakenana. Be yodi taugu Mamaitua na ḡoane yà miana. ²⁰ Baninama yau yawasanama poranama Keriso mate korosie a tuparatuna. Vutuna aubainama taugu è gurina, be yodi Keriso nopogue è miamiana. Yodi yaba matabudi uma dobune

taugu yà voivoiedina, inam yabedima matabudi waisumaḡe. Taugu Mamaitua Natunama yàwai sumaḡena, baninama tauna yai nuapaḡoegu be na yawasanama yai utaena taugu saguguma aubainama. ²¹ Taugu Keriso na gurima nam yà voie da kitanama maika kabe guri yababa. Baninama deḡoda tauda tarawattie didimana sibo tè banavina, naumeki da Keriso na gurima inam nam baniboruboruna.

3

Nema tà mia bako, tarawattie bo waisumaḡe?

¹ Taumi Galesia banegimima buebuemima! Aba aubainama waisumaḡa koya gose pore? Banaga a giribemi, bo? Taugu è riu kauemina da Yesu Keriso taumi kami taiye a tuparatuna. ² Yodi koi beavaia be yaba tenaḡa yà riuemina: Taumi tarawatu koyawai muriwatanena, aubainama Arua Babau koya paḡo? Bo waisumaḡa giunama koya vaivaie be koya paḡo? ³ Taumi agunai koya bua kauana. Taumi ami yawasanama Arua Babau na rewapanae koyai karena, be yodi tau-miḡa ami rewapanae ko rarau damoena. ⁴ Taumi vari verenama kana taiye raukivi gewagewa toitoi koya banavidina. Uma raukivi gewegewed-ima koya banava yababedi, bo? Taugu yà noḡonoḡotina da nam ko banava yababedina.

⁵ Aba aubainama Mamaitua tauna Arua Babau ya utemi? Be aba aubainama Mamaitua mataira dosidima ḡaromie e voivoiedi, taumi tarawatu koyawai muriwatanena aubaina, bo? Ibewa, Mamaitua nama ya voiana, baninama taumi Keriso koyawai sumaḡena aubainama.

⁶ Eibraham ko noḡoti. Girugiruminama porane umanama ya riuna: “Eibraham Mamaitua yawai sumaḡena, vutuna aubainama Mamaitua yai anine be ya riuna da Eibraham tauna yodi naumeki.” ⁷ Vutuna aubainama taumi sibo koya kataie da aitaḡa tawai sumaḡana, taudi inam Eibraham natunatumama.

⁸ Girugiruminama porane ewai kataidana da Mamaitua eteni banegidima tokare adi waisumaḡe e kawa didimanidina. Vutuna aubainama tauna Eibraham ḡarone umanama ya riuna: “Tame banaga matabudi ḡarodie tokare vere yà voiedina.” ⁹ Vutuna aubainama yodi aitaḡa da Keriso tawai sumaḡena, taudi tokare ḡarodie Mamaitua vere e voiedina, maika tauwai sumaḡa Eibraham.

¹⁰ Aitaḡa tarawatue ta mia be tawai muriwatanena, taudi tokare gewagewa dosinama ta banavina. Baninama girugiruminama poranama umanama ya riuna: “Aitaḡa tarawatu tawai muriwatane be nam matabudi tima raberabe kaudina, taudi tokare kovoḡa dosinama ta banavina.” ¹¹ Aitaḡa tarawatue ta mia be tawai muriwatanena, taudi Mamaitua tokare nam e kawa didimanidi, baninama girugiruminama porane umanama ya riuna: “Didimana banegidima taudi tokare waisumaḡe ta yawasanana.” ¹² Tarawatu nam waisumaḡe ima midimidina, baninama girugiruminama porane umanama ya riuna: “Aitaḡa tarawatu matabuna ta vovo teyetyedina, taudi tokare yawasanana ta banavina, be nam aitaḡa tokare tarawatu matabuna e votetyete be

teneteneḡina.” ¹³ Be Keriso tauda ya midī ḡaḡaridana da tauda tarawatue nam tà guri. Baninama tauna vutuna tauda ya rauepaiyada, be ya gurina. Girugiruminama porane umanama ya riuna: “Aitau kaie e dawena, tauna gewagewa kovoḡinama vutuna ya banavina.” ¹⁴ Tauda gewagewae be Yesu kosinine ya gimeridana. Vutuna aubainama Mamaitua na waiaiainama Eibraham ḡarone, be yodi Yesu Kerisoe be e naḡonaḡona eteni ḡarodie. Be yodi tauda waisumaḡe Arua tà paḡona.

Sauga yai rewapana vavasaḡana, nam maika tarawatu

¹⁵ Yau bana, yau giuma sauga ḡarone yà boru be ko kitana. Deḡoda banaga ya saugana, tokare nam aitau teneteneḡina da e vitare bo aba ḡesau e vato. Be Eibraham ḡarone inam kauinama tenēḡinama. ¹⁶ Mamaitua Eibraham natunama mate ya saugedina da tokare verē ei aiainidina. Girugiruminama porane nam i riuna: “Eibraham natunatuna” ibewa, inam giunama bani-nama seda toitoi. Be tauna umanama ya riuna: “Eibraham natunama” inam giunama baninama gomana tenaḡa Eibraham na damma nopone. Be tauna vutuna Keriso. ¹⁷ Aba yà giugiuena inam umanama: Mamaitua sauga Eibraham ḡarone ya voiena, be modi 430 a kovina murine, Mamaitua tarawatu Mousis ya utena. Be na saugama Eibraham ḡarone ya boruboruna yaḡoro e kenakenana. Be tarawatu na rewapanama nam ima kenakenana da inam sauginama e kawa koakoa. ¹⁸ Be deḡoda tarawatue sibo tè yawasanana, naumeki

da sauga tokare nam baniboruboruna. Be Mamaitua na raukiviveree waiaiaina Eibraham ya utena, baninama tauna ya saugana aubainama.

¹⁹ Be yodi tarawatu na noyama aba? Mamaitua tarawatu ya riuporena banaga adi gewagewama sibo a gosedina. Baninama tarawatu banaga ei kataidi da dego tauna gewagewa be dego tauna vere. Be tarawatunama ya kenana naumeki da Tauwai yawasana ya dobina. Baninama Mamaitua Eibraham ya sausaugena nama. Mamaitua be banaga poudie taumidinama inam Mousis. Vutuna aubainama Mamaitua na aneama tarawatu Mousis a utena, be tauna banaga ya utedina. ²⁰ Be raḡanine Mamaitua Eibraham sauga utenama aubainama, inam taunaḡa ya voiena, nam poune taumidi aitaui, anea bo Mousis i riuedi be ti voiena, ibewa.

²¹ Be yodi nemanama? Tarawatu Mamaitua na saugama e riuriutuatuḡaie, bo? Ibewa ḡoma! Be deḡoda Mamaitua i ḡoe be tarawatue sibo i yawasanidana, inam naumeki nama e voiena. Be yaḡoro tauna nam nama i voiana. Vutuna aubainama tarawatu nam teneteneḡina da ei yawasanida. ²² Be girugiruminama porane ya riuna da banaga matabuda tauda gewagewa ya panidana. Vutuna aubainama aitauiḡa Yesu Keriso tawai sumaḡena, taudiḡa tokare yawasana ta banavina, Mamaitua nama ya saugana.

²³ Muriḡa da waisumaḡa ya tavana, tauda tarawatu ya panida be tē miana, naumeki da waisumaḡa riunama ya maḡatarana.

Mamaitua natunatumama

24 Mamaitua tarawatu ya biridi da taudi a rabadana naumeki da Keriso ya tavana, be yodi tauda dà waisumaḡe Yesu tokare e kawa didimanidana. 25 Be waisumaḡa ya tavana aubainama, tauda yodi nam tarawatu na rewapanae tama miamiana. 26 Ibewa da waisumaḡa Kerisoe tauda yodi Mamaitua natunatunama. 27 Baninama matabumi aitaḡa Yesu Kerisoe koya babataitona, taumi inam Keriso koya kotena gara maika. 28 Vutuna aubainama yodi matabuda tenetenegidama. Avedi da tam Jius bo eteni, avedi da tam taunoya bo banaga dosim, avedi da tam taḡoma bo waivi, tauda matabuda tenaḡa Yesu Kerisoe. 29 Taumi yodi Keriso ḡaroḡaronama, vutuna aubainama taumi riukaua Eibraham natunatunama, be Mamaitua aba Eibraham ya sausaugena, taumi mate tokare e utemina.

4

1 Uma ko noḡoti. Deḡoda tamanama ya guri be buderi taupaḡonama yaḡoro ḡaubonama, inam raḡanine tauna kitanama maika banaga ḡoma, avedi da buderi matabuna tauna ḡaronama. 2 Tauwai rabaraba yaḡoro gomana be na purapurama e raberabedina, naumeki da na raḡaninama boruborune e tavana, yodibe na buderima e ragaudina.

3 Be inam kauinama teneginama tauda nama. Tauda raḡanine nam waisumaḡe te miamiana, inam raḡanine tauda gomana ḡaubonama maika, be dobu adi rewapanama* awai badedana. 4 Be

* **4:3:** Deḡoda banaga tarawatu tàwai muriwatanedina, dobu kaudima ḡarodie tàwai taunoyana.

raḡankaua ya tavatavana raḡanine, Mamaitua Natunama ya riuporena. Tauna waivie ya tubuḡana, be tauna Jius adi tarawatue ya mi-ana. ⁵ Mamaitua nama ya voiana da tauna banaga tarawatu ya panipanidina ya kuvesidina. Be tauda yodi tauna natunatunama tè tubuḡana. ⁶ Vutuna aubainama Mamaitua Natunama Aruinama ya riupore yovoḡena nopomie e miana. Yodi tauda Arue tokare “Mamai” tà vatona. ⁷ Vutuna aubainama taumi yodi nam panipani banegimi, ibewa da taumi yodi Mamaitua Natunatunama aubainama, taumi tokare na buderima ko paḡona.

Pol na nuaraḡaraḡama Galesia ḡarodie

⁸ Boni taumi Mamaitua nam ko kataiena raḡanine, taumi boita be arua gewegewedima a panipanimina. Taudi inam nam Mamaitua. ⁹ Be yodi taumi Mamaitua koya kataiena, be tauna ya kataiemina. Be aba aubainama taumi ko munaḡa be ami kauama gewegewedima poredima kowai muriwatanedi? Inam kaidima taudi nam wairewapanidi, be nam banibiribiridi. Taumi ko ḡoeḡoena inam kaidima ta pani munaḡemi, bo? ¹⁰ Taumi aba aubainama taparoro raḡandie, tarawatu tabu tabu banaga a voivoiedina kowai muriwatanedi? Be mate nawaravi, modi be iri tabu be tabu adi tarawatuma kowai muriwatanedi! Baninama aba? Inam nam i verena! ¹¹ Taumi kowai nuaboyaguna, be nuaguma e rovorovona, deḡoda yau noyama è voivoiedina ḡaromie matabuna kavakavanama teika.

¹² Yau bana, dokane taugu inam taumi maika, be yodi taugu tarawatu è gosaḡana. Vutuna

aubainama yàwai baḡemina da taumi yodi sibo taugu maika koya tubuḡa, be tarawatu sibo koya gosagana.

Taugu boni ḡaromie è tavana raḡanine ko noḡoti. Taumi nam ko kawa nuaboyaguna, ¹³ avedi da taugu ma sidagu ḡaromie è tava be è rarau guguyana raḡanine, taumi taugu nam ko tuaḡaieguna. ¹⁴ Yau sidama ya raurubumina, be taumi nam ko sigabueguna, ibewa be taumi koyai aninegu be koya rabe kaueguna maika taugu kabe anea marae bo Yesu Keriso ḡominama maika. ¹⁵ Noḡone taumi koyawai nuavere kauana. Be inam wainuaverenama yodi deḡo ya naḡo? Taugu è katai kauena inam raḡandie deḡoda ko ḡoena, taumi agunai tokare matemima koya kaiporaḡa be matague sibo koya biridina. ¹⁶ Be yodi nemanama? Vari riuriukauinama yà riuriuemina, aubainama taugu yodi ami ḡavia, bo?

¹⁷ Be tauwai katakatai kaikaiyovudima inam ta rarau rubu guratana da ta soru nawemina taudi ḡarodie. Be taudi nam tokare taumi ta sagumi, ibewa! Taudi aba ta ḡoēḡoena inam ta dariḡeda be taudi muridiḡa ko naḡo be adi ḡoanama ko voiedina. ¹⁸ Deḡoda banaga ḡaromie vere ta voivoiena inam naumeki, avedi da taugu nam dabudine, taudi yaḡoro vere sibo na didimanae a voiena ḡaromie. Be nam gewagewa aubainama sibo a gwayemi. ¹⁹ O kapore yau sedama, taugu yau nuaboyama ḡaromie ya moraba kauana nema waivi ewai natunana muyanama maika. Uma nuaboyanama e kenakenana, be raḡanine Keriso mayanama nopomie ei rewapana yà ki-

tana, yodibe yau nuaboyama e kovina. ²⁰ Taugu è ãoe guratena da yodi sibo taumi ãaromie mate, be bonaguma bigayaãane sibo è riuemina. Be taugu yodi è nuababaãana be nam e kataiena aba sibo ãaromie è voie.

Heiga be Sera

²¹ Taumi aitaũãa tarawatu kowai muriwatanena, taugu yodi aba yà riuemina. Taumi tarawatu aba e riuriuena ko katakataie, bo ibewa? ²² Girugiruminama porane e riuriuna da Eibraham natunatumama tautauãomidima rabui. Gomana tenaãa Heiga ya tikana, tauna panipani waivinama. Be gomana ãesaunama Sera ya tikana, tauna Eibraham na visara ãomama. ²³ Gomana panipani waivinama ya tikatikana, tauna ya tubuãa ãomana maika banaga tawai tika ãomana nama. Be Eibraham na visara ãomama ya tikatikana, tauna Mamaitua na saugama ruvane ya tubuãana.

²⁴⁻²⁵ Inam gututunama inam Mamaitua na kedama rabui, banaga anisagudima ewai nasiena. Keda tenaãa inam na tarawatuma oya Sainai debane ya utedina da sibo ai muriwatanena. Be oya Sainai inam Arabia dobunama nopone, be tauna vutuna Heiga ewai gabu raupunana. Heiga tauna panipani waivinama isane. Be Heiga Jerusalem ewai gabu raupunana, baninama Jerusalem inam tarawatu meagainama. Vutuna aubainama Jius banegidima matabudi taudi panipanie ta miamiana. ²⁶ Be keda wairabuinama inam Jerusalem ãesaunama marae. Inam dobudine

tarawatu nam ima kenakenana. Vutuna aubainama inam Jerusalemnama, vutuna tauda tinadama. ²⁷ Baninama girugiruminama porane ya riuna umanama:

“Tam waivi waikakaipokimma, nam seda ku tikedina,

kwai nuaverena!

Kwa taukaina,

avedi da tam nam airaḡan wainatuna tunimuyanama ku damina,

baninama tam waivi gosegose poremma, tam tokare am sedama toitoi,

nam maika waivi ḡesaunama ma tauḡomina.”

²⁸ Vutuna aubainama yau bana, taumi Arue koya tubuḡana Mamaitua na saugama aubainama, Aisik maika. ²⁹ Eibraham na raḡanie gomana tubutubuḡa ḡominama, tauna tasinama Mamaitua na saugama ruvane Arue tubutubuḡinama, ya raukivi gewegewena. Be yodi raḡandie inam kauinama teneḡinama.

³⁰ Be inam kauinama debane girugiruminama porane nema ya riu bako? Ya riuna umanama:

“Panipani waivinama natunama mate kwa tavu poredi! Baninama taugu natuguma na buderima nam airaḡan tauna natunama mate tai buderie.”

³¹ Vutuna aubainama yau bana, yodi koya kita da tauda nam panipani waivinama natunatuna, ibewa da tauda Eibraham na visara ḡomama natunatunama, baninama tauna nam panipani waivina.

5

Keriso ya kuvesidana

¹ Keriso tarawatu na rewapanae be ya kuvesidana! Vutuna aubainama taumi yodi ḡavoe nama ko miana, be nam tarawatu koi muriwatana munāḡe. Bo nam tarawatue ko pani munāḡemi. ² Yà riuriu kauemina, deḡoda tarawatu koi muriwatana munāḡe be kopitom ko voiena, tokare Keriso nam e sagumi. ³ Yà riuriu munāḡemina, deḡoda taumi kopitom ko voiena, naumeki da tarawatu matabudi ko voia rovodina. ⁴ Taumi aitauga ko rarau rubu da tarawatue kabe didimana ko banavi. Inam kauine taumi Kerisoe ko daridariḡa munāḡemi be Mamaitua na raukiviverema ko dobidobi porena.

⁵ Be tauda dà waisumaḡe tàwai rabana da Mamaitua Arue e kawa didimanidana. Nama dà noḡotama e riuriuedana. ⁶ Deḡoda tauda Keriso tàwai sumaḡena, avedi da tauda kopitom tè paḡo bo ibewa, inam nam aiyaba. Be dà waisumaḡe dà banagama sibo nuadama a paḡona, inam vutuna yaba dosinama.

⁷ Maiḡone taumi koya naḡonaḡo kauana. Be aita yodi ya kawa barebaremi, be keda verenama koya gose pore? ⁸ Inam nam Mamaitua i kawa barebaremina ibewa, Mamaitua taumi ya vinemina da keda verene sibo koya naḡona. ⁹ Yaba kerebunama isanama yist parawa nopone ta boru be e sasasanana. Inam kauinama tenēḡinama nama banaga kaikaiyovunama poumie e midisuḡu be taumi matabumi ewai kedadoka waigewemina. ¹⁰ Be taugu yà noḡonoḡotina da Mamaitua taumi e sagumi da taugu yau waisumaḡama maika nama taumi koi sumaḡana. Be banaga aita da e kawakawa bare-

baremina, tauna tokare Mamaitua e kovogina, avedi da tauna nema maika kitanama.

¹¹ Yau bana, taugu waisumağa Yesu Kerisoe vutuna yà rarau guguyena, be nam kopitom. Vutuna aubainama Jius banegidima ta raraukivi gewegeweguna. Baninama taudi korosi varinama vaienama ta tuatuağai kauena. ¹² Taugu yà noğonoğotina da inam banegidima taudime sibo a kaivai munağedina.

¹³ Yau bana, Bada Yesu gewagewae be ya kuvesimina. Be nam ko noğoti da tauna ya kuvesimina aubainama yodi gewagewa ġesaudima ko voiedi, avedi! Taumi sibo wainuapağoe koyai sagu vivirana. ¹⁴ Tarawatu matabudi riuvavasaga tenağa ġarone ya rawateğeidina, inam umanama: “Turamma nuanuamma e pağona maika nema tam kwa ġoegoe munağemina nama.” ¹⁵ Nam koi kawa suramudu be koi kawa ġasigasi dağadağasi maika! Ko kita kawa değoda taumiğa ami yawasanae koma kawa gewagewa munağemi.

Arua Babau ami yawasanae ei dokemina

¹⁶ Vutuna aubainama taugu yà riuriuemina da Arua Babau ami yawasanae sibo yai dokemina. Değoda taumi nama ko voiana, naumeki da taumi tokare nam tubuğa na ġoane ko nağo. ¹⁷ Baninama tubuğa na ġoanama inam nam Arua na ġoanama maika. Be Arua na ġoanama inam nam tubuğa na ġoanama maika, baninama Arua be tubuğa taudi tawai ġinanana aubainama. Be Arua nam imawai dokemina, vutuna aubainama, yaba ami kaba tuağaidima, taumi yodi ko

voivoiedina. ¹⁸ Be deḡoda Arua sibo i dokemina, naumeki da tarawatu nam yai bademi.

¹⁹ Dà yawasanama poranama na gewagewama matabuda tè kataiena, taudi inam: badara, kaua miremiredima, ḡera, ²⁰ kokoitau raudunedima, ḡasi, yabune bo barau, waisuramudu, unura, medi, kanitoku, waikawa ḡasiḡasi, waikawa dariḡa munāḡa, ²¹ waikwina, tegobua, soi genogeno, be yaba ḡesaudima nama kitedima ya toi rereḡena. Taugu boni è riuwai nonoḡimina, deḡoda uma yawasanidima ko voiedina, taumi tokare nam Mamaitua na buderima ko paḡo.

²² Be Arua na votavotama inam: wainuapaḡo, wainuavere, suba, nam medi makai, raukivivere, vere, waipatutu, ²³ voyaḡota be wainuabagibagi. Tarawatu uma yabedima nam imawai ḡakedina. ²⁴ Be aitaḡa da Yesu Keriso ḡaroḡaronama, taudi adi yawasanama poredima be tubuḡidima na ḡoanama gewegewedima matabudi korosie a tu-paratudina. ²⁵ Yodi tauda Arua na rewapanae tà miamiana, aubainama tauda Arua na ḡoane nama sibo tè naḡona. ²⁶ Be nam sibo tè rau-guyaguyau bo dà banagama dà banagama tè tainuamedimedidi, bo tè unuredi.

6

Waikai sagu vivira

¹ Yau bana, deḡoda aitaḡa nopomie gewagewa e voiena, naumeki da taumi aitaḡa Arue ko midimidina, inam baneginama nuataḡa sibo koya kai saguna, be gewagewae koya kawa didi-manina. Be ko kita kaua da nam taumi mate

ko beku. ² Ami banagama ami banagama mate ami nuaboya raḡanine koi kawa kaisagu vivirana. Inam kauine taumi Keriso na tarawatuma ko vovo teyetejena. ³ Deḡoda aitaḡ taunaḡa e kawakawa saḡe yababena, inam baneginama tauname e kaikaiyovu munaḡena.

⁴ Banaga tenatenaḡaḡa taunaḡa na yawasanama e kaivira munaḡena. Nam turamma na yawasanama tam am yawasanama mate kwawai ruvaruva. Be deḡoda am yawasanama Mamaitua matane e verena, vutuna kwai nuavereena. ⁵ Banaga tenatenaḡaḡa tamḡa sibo am yawasanama kuya kita watanina.

⁶ Be aitaḡ da Bada na giuma e rarau guguyena, tauna aba na ḡoanama, naumeki da taumi ko kaisaguna.

Dà yawasanae pesi verenama sibo tè kumana

⁷ Abaḡa è giruma be è riuriuemina, vutudi ko noḡota kauedina, baninama tauda nam Mamaitua tòi kaikaiyovue be teneteneḡina, ibewa. Deḡoda tauda aba pesinama dà yawasanae tè kumakumana, vutuna tokare votanama tà banavina. ⁸ Aitaḡ da tubuḡa na ḡoane gewagewa pesinama e kumakumana, tauna tokare gewagewa dosinama e banavina. Be aitaḡ da Arua na ḡoane vere pesinama e kumakumana, Arua tokare yawasana kenakena nonoḡinama tauna e utena. ⁹ Raḡan patapatanama vere sibo tè kaiwatanina, be nam tunidama ya tuaḡai, baninama raḡan e veraverauna tauda tokare vere tà banavina, deḡoda tà kaiguratena. ¹⁰ Vutuna aubainama

deḡoda aba raḡandima veredima sibo tè banabanavidina, naumeki da tauda vere banaga ḡarodie sibo tè voivoiedina. Be vere dosinama dà banagama Mamaitua na damma ḡarodie sibo tè voiedina.

Pol na giuna damonama be na waikaiwama

¹¹ Yodi ko kita, yau girumama dosidie ami letama yà girugirumina nimague.

¹² Koya vaie! Inam tauwai katakatai kaikaiy-ovudima ta riuriu raukosogāigaina da taumi sibo kopitom koya paḡona. Taudi nama ta voivoiana, baninama taudi ta ḡoeḡoena da banaga kabe taudi isedima ta kawa saḡedi. Taudi ta naira be umanama tawai noḡotana, “Nam i verena da Jius banegidima ta riuna da tauda kabe Keriso na korosima tèwai sumāḡe. Inam kauine tauda tokare ta raukivi gewegewedana.” ¹³ Be inam banegidima avedi da taudi kopitom a paḡona, be taudi nam tarawatu timawai muriwatanena. Be yaḡoro taudi ta ḡoeḡoena da taumi sibo kopitom koya paḡona, taudi inam kabe adi waibadae ta seḡara munaḡedi, aubainama nama ta riuriuna.

¹⁴ Be taugu nam rauguyaguyau munaḡeguma ama ḡoeḡoena. Ibewa, be dà Badama Yesu Keriso korosie ya guri, be yau gewagewama ya noḡota poredina, vutunaḡa yà rarau guyaguyauena. Yesu na gurie dobu yawasanidima nopogue mate a gurina, vutuna aubainama taugu inam yawasanidima nam ama ḡoeḡoedina. Be Yesu na gurie, inam maika kabe taugu mate è guriguri, vutuna aubainama taugu yodi dobu yawasanidima nam teneteneḡina da yài muriwatanedi.

¹⁵ Deḡoda kopitom tē paḡo bo ibewa, inam nam aiyaba. Tauda yodi Kerisoe tē tubuḡa vitarana, inam vutuna yaba dosinama. ¹⁶ Taumi aitaḡa uma giunama kowai aninena, taumi inam riukaua Jius banegimima, Mamaitua na damma. Be taugu aubaimima yà moimoiragina da Mamaitua suba e utemi be mate na raunua-toima ḡaromie e kena.

¹⁷ Be yodi yau bana, nam aitau piripiri kwa utegu bo kwa kawa nuaboya munaḡegu. Baninama taugu pire toitoi tunigue ta kenakenana. Inam piredima tawai maḡatarana da taugu riukaua Bada Yesu na taunoyama.

¹⁸ Yau bana, dā Badama Yesu Keriso na raukiviverema ḡaromie e kenana. Inam riukaua.

Vari Verenama
The New Testament in the Dawawa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Dawawa long Niugini
copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dawawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

9b8bda32-db42-5be3-9d24-4e4a5d5f65b2